

بررسی مبانی فقهی - حقوقی نکاح موقت

و تبیین آن در جامعه امروزی

زهره زارع بهرام آبادی

چکیده

از آنجایی که نکاح موقت به دلیل ماهیت ذاتی اش همواره در هاله ای از ابهام و اتهام جوامع فرادینی و درون دینی قرار گرفته است، پژوهش حاضر با عنوان "بررسی مبانی فقهی - حقوقی نکاح موقت و تبیین آن در جامعه امروزی" با هدف اثبات مشروعیت نکاح موقت و ایجاد مقبولیت آن در فرهنگ اجتماع، به روش کتابخانه ای انجام گرفته است. نتایج نشان می دهد که نکاح موقت نیز مانند تمام قوانین درخشان اسلام از ذات علام الغیوب افاضه شده و به صورت کامل و با در نظر گرفتن مصالح بشر تدوین شده است. این نکاح از جمله احکام الهی است که شارع مقدس در حالت سختی، عزوبت و اضطرار بر آن حکم داده است و پس از تشریع آن هیچ گونه نسخی پیرامون آن صورت نگرفته است. لذا مشروعیت آن در فقه شیعه اجماعی است. نقش نکاح موقت در جوامع بشری در طول تاریخ غیر قابل انکار بوده و همواره در جامعه، نکاحی با شرایط نکاح موقت به منظور جلوگیری از انحرافات جنسی ضرورت داشته است. بنابراین منفوریت ایجاد شده از آن در فرهنگ جامعه، اکتسابی است و اغلب به دلیل سوءاستفاده های افراد از این حکم الهی می باشد. در این راستا تبیین ماهیت نکاح موقت و تشریح میزان پاسخگویی آن به نیازهای افراد می تواند در مقبولیت این حکم در اذهان عمومی تأثیر داشته باشد. در بحث ارکان و احکام نکاح موقت شرایط نکاح موقت به جزموازی مانند لزوم تعیین مهر و مدت، اغلب وابسته به اراده آزاد طرفین می باشد و متعاقدين در این نکاح می توانند با آزادی بیشتر شرایط مورد نظر خود را در متن عقد دخالت دهند لذا قوانین نکاح موقت از سهولت بیشتری نسبت به قوانین نکاح دائم برخوردار است. بنابراین با وجود این خصوصیت بارز، نکاح موقت می تواند در جوامع اسلامی که با فرهنگ و تربیت دینی غنی شده اند، در جلوگیری از انحرافات جنسی مضطربین، تأثیر مثبت داشته باشد و جامعه را به سوی تعالی روحی و معنوی سوق دهد.

واژگان کلیدی: نکاح موقت، متعه، زوج، زوجه، مهر، مدت، حقوق، جامعه

Abstract

Since “Temporary Marriage” (*Mota’a*) has been always considered to be ambiguous and accused by intra-religious and trans-religious nations due to its inherent nature, the present research, with the title of “*The Study of legal and jurisprudential bases of Temporary Marriage and its clarification in the current society*”, aiming at demonstrating the legitimacy of temporary marriage and establishing its acceptability in societal culture, is conducted using library research method. The results show that temporary marriage, just as all other sublime Islamic rules, has been extracted from the Divine Essence and has been completely expressed with regard to human beings’ interests. This kind of marriage is of divine decrees determined by the Saint Legislator in states of difficulty, bachelorship and urgency; and there will be no abrogation of it after its determination. Thus, its legitimacy in Shia’ jurisprudence (*Fiqh*) is of consensus type. The role of temporary marriage among multiple nations during history is undeniable. A marriage of this type has been always considered to be essential in the society in an attempt to avoid paraphilia. However, its disgust created in culture is of acquired type and this has mostly happened due to the people’s misuses of this divine decree. Accordingly, an explanation of the nature of temporary marriage and the extent of its accountability to human needs may influence its acceptability among humans. Regarding the main elements of the temporary marriage and its conditions, most of them are determined depending upon the two parties’ free willingness, except for such limited cases as the necessity of determining the proper dower and duration of this type of marriage and the parties engaged in this marriage can determine the conditions considered by themselves with more freedom than in permanent marriage type. Thus, the rules temporary marriage enjoys seems to be easier than permanent marriage does. Hence, considering this obvious feature, temporary marriage may play a positive role in avoiding paraphilia in Islamic nations, enriched with religious culture and teachings, leading the society toward mental and divine excellence.

Keywords: Temporary marriage, concubine, husband, wife, proper dower, duration of marriage, rights, society.

الملخص:

من حيث الزواج المؤقت بسبب طبيعته الفطرية هو دائما غير مؤكد واتهم عبر الأديان والمجتمعات داخل الدينية، هذه الدراسة، بعنوان " دراسة النكاح المؤقت من حيث المباني الفقيه و الحقوقه و تفسير ذلك فى المجتمع المعاصر" لإثبات شرعية الزواج المؤقت، و إنشاء قبوله فى ثقافة المجتمع وقد تم ذلك على الأسلوب المكتبى. وتشير النتائج إلى أن زواج المتعة، مثل جميع القوانين الإسلامية الرائعة الطبيعة المنقولة من ذات العلام الغيوب و قد وضعت مع المراعاة التامة لمصلحة الإنسان. هذا العقد هو واحد من الاحكام الالبيه التى انّ الاله حكم عليه فى وضع الصعبة، العزوبة وإلضطرار واستبعد عنه أى نسخ من التشريعات بعد أخذ مكانه وبالتالى شرعيته اجماعى فى الفقه الشيعى. دور الزواج المؤقت فى المجتمعات البشرية عبر التاريخ لا يمكن إنكاره، و دائما فى المجتمع، الزواج مع شروط الزواج المؤقت هو ضرورى من أجل منع سوء السلوك الجنسى. لذلك، خلق الكراهية منه فى المجتمع، مكتسب وغالبا لأن الناس يسيئون من استخدام هذا المرسوم الإلهى. فى هذا الصدد، شرح طبيعة زواج المتعة و وصف استجابتها لاحتياجات الناس يمكن أن يكون لها تأثير على قبول المرسوم على رأى العام. فى مناقشة الأسس والقواعد التى تقوم عليها شروط قوانين الزواج المؤقت وزواج المتعة باستثناء الحالات مثل الحاجة إلى تحديد المهر والوقت، غالبا تعتمد على الإرادة الحرة للطرفين و يمكن للطرفين أن ينطلقا فى هذا الزواج مع مزيد من الحرية. لذلك قوانين الزواج المؤقت بسهولة اكثر من قوانين الزواج الدائم. على الرغم من سمة بارزة، الزواج المؤقت يمكن فى المجتمعات الإسلامية التى هى غنية بالثقافة والتربية الدينية، فى الوقاية من الانحراف الجنسى للمضطرين، يكون لها تأثير إيجابى ويقود البلاد نحو التعالى الروحى.

المفردات الرئيسية: الزواج المؤقت، المتعة، الزوج، الزوجة، المهر، الوقت، الحقوق، المجتمع